

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyně JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., v právní věci

žalobce: **Z. M.**
zastoupený advokátem JUDr. Rudolfem Skoupým
sídlem náměstí Míru 142/88, 568 02 Svitavy

proti
žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**
sídlem Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2020, č. j. KrÚ 1877/2020,

takto:

- I. Žaloba **se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Městský úřad Litomyšl (dále též „správní orgán I. stupně“) vydal rozhodnutí ze dne 1. 10. 2019, č. j. MěÚ Litomyšl 087229/2019/BrP, jímž byla obviněná z přestupku I. L. (dále též „obviněná z přestupku“) uznána vinnou ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. b) a přestupku proti majetku dle § 8 odst. 1 písm. a) bodu 4. zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (dále též „zákon o některých přestupcích“), za což jí byla uložena pokuta ve výši 8 000 Kč, povinnost k náhradě nákladů řízení v paušální výši 1 000 Kč, povinnost k náhradě škody ve výši 2 499 Kč a též povinnost nahradit poškozenému (žalobci) náhradu v řízení účelně vynaložených nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody ve výši 10 908,15 Kč.
2. K odvolání obviněné z přestupku vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí ze dne 8. 1. 2020, č. j. KrÚ 1877/2020, kterým podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“), změnil rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak, že ve výroku I. řízení vedené proti obviněné z přestupku podle § 86 odst. 1 písm. c) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále též „zákon o odpovědnosti za přestupky“), zastavil, neboť spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo obviněné z přestupku prokázáno; ve výroku II. žalobci (poškozenému) nárok na náhradu škody nepřiznal a odkázal jej podle § 89 odst. 2 věty za středníkem zákona o odpovědnosti za přestupky s jím uplatněným nárokem na náhradu škody za poškozený mobilní telefon Samsung Galaxy J3 ve výši 2 499 Kč na občanskoprávní řízení u soudu; ve výroku III. nevyhověl návrhu žalobce na náhradu v řízení účelně vynaložených nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody v tomto přestupkovém řízení ve výši 10 908,15 Kč a tuto mu ve smyslu § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 79 odst. 2 správního řádu nepřiznal.
3. Proti tomuto rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu podle § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“). V ní zejména namítal, že ve vztahu k obviněné z přestupku nebylo namístě uplatnění zásady *in dubio pro reo*, a tedy nemělo být zastaveno řízení o přestupku.

4. V daném případě soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2007, č. j. 2 As 46/2006-100, publ. pod č. 2276/2011 Sb. NSS, z něhož plyne, že poškozený nemá subjektivní právo na to, aby osoba, kterou označí za pachatele přestupku, nebo jiná osoba, o níž skutečnost, že přestupek spáchala, v přestupkovém řízení vyšla najevo, byla takovou osobou také shledána. Žalobu poškozeného proti správnímu rozhodnutí v řízení o přestupku krajský soud odmítne podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. proto, že byla podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou, v té části, v níž žalobce napadá výrok správního rozhodnutí týkající se viny obviněného z přestupku či sankce (příčemž výrokem týkajícím se viny je i výrok o zastavení řízení o přestupku). Z vymezeného rozsahu procesních oprávnění poškozeného ve správním řízení o přestupku vyplývá i rozsah jeho žalobní legitimace v soudním řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí ve věci přestupku podle § 65 a násl. s. ř. s. Právní sféra poškozeného je tímto správním rozhodnutím dotčena toliko stran přiznání či nepřiznání nároku na náhradu škody, příp. stran rozsahu tohoto nároku, nikoli však v tom ohledu, zda vstupní podmínka případného přiznání nároku, tedy posouzení viny obviněného z přestupku, byla či nebyla správně posouzena. Poškozený proto může podat žalobu toliko proti výroku správního orgánu o náhradě škody, nikoli proti výroku týkajícímu se posuzování viny obviněného z přestupku či sankce za přestupek uložené. Otázka viny obviněného z přestupku se proto k žalobě poškozeného posuzuje jen z toho hlediska, zda v řízení o přestupku byl obviněný shledán pachatelem přestupku, a dále z hledisek, zda a v jakém rozsahu škodu svým jednáním posuzovaným v rámci přestupkového řízení způsobil.
5. Byť tento rozsudek se vztahuje k dřívější právní úpravě správního trestání [již zrušený zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále též „zákon o přestupcích“)], tyto jeho závěry se plně uplatní i ve vztahu k právní úpravě nové; srov. např. § 96 odst. 1 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky, podle něhož proti rozhodnutí o přestupku, kterým byla vyslovena vina, se může odvolat poškozený pouze proti výroku o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení a výroku o nákladech spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení, a podobně konstruované ust. § 81 odst. 2 zákona o přestupcích.
6. Odkazoval-li žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 60/2015-30, jímž byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 17. 2. 2015, č. j. 76 A 27/2013-39 (tímto rozsudkem krajského soudu byla mimo jiné odmítnuta žaloba poškozeného proti výroku rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo zastaveno přestupkové řízení proti obviněné), soud dospěl k závěru, že tento rozsudek Nejvyššího správního soudu představuje ojedinělý exces z konstantní judikatury, jež setrvává na závěrech obsažených v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 46/2006-100, publ. pod č. 2276/2011 Sb. NSS, tedy že žaloba poškozeného je v části brojící proti výroku týkajícímu se viny obviněného z přestupku podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou. Se závěry obsaženými v rozsudku č. j. 2 As 46/2006-100 se Nejvyšší správní soud ztotožnil (výslovně či implicitně) kupříkladu i v rozsudcích ze dne 11. 3. 2008, č. j. 8 As 46/2007-98, ze dne 20. 8. 2014, č. j. 4 Ads 94/2013-93, bodu [24], ze dne 29. 1. 2015, č. j. 8 Afs 25/2012-351, bodu 208, ze dne 24. 3. 2016, č. j. 5 As 80/2014-33, či ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 74/2018-40, bodu [53]. Krajský soud v Hradci Králové pak setrval na závěrech odkazované judikatury i v usnesení ze dne 19. 7. 2019, č. j. 51 A 23/2017-111, bodech 13 – 15 (o kasační stížnosti proti tomuto usnesení dosud nebylo rozhodnuto, viz řízení vedené Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 3 As 294/2019).
7. Dlužno dodat, že závěry obsažené v rozsudku č. j. 2 As 46/2006-100, že poškozený nemá subjektivní právo na to, aby osoba, kterou označí za pachatele přestupku, nebo jiná osoba, o níž skutečnost, že přestupek spáchala, v přestupkovém řízení vyšla najevo, byla takovou osobou také shledána, byly v témže rozsudku výslovně vztaženy i na přestupky projednatelné jen na návrh ve smyslu § 68 odst. 1 zákona o přestupcích, neboť zde je návrh nutnou podmínkou toliko ve vztahu k možnosti zahájit a vést řízení o přestupku, nečiní však z navrhovatele plnohodnotného účastníka řízení o přestupku a nezakládá jeho subjektivní „právo na shledání viny“ u pachatele

přestupku. I tato východiska jsou dle krajského soudu plně aplikovatelná v nyní posuzované věci, kde se sice již nejednalo o tzv. návrhové přestupky, nýbrž o přestupky, u nichž musí být dán souhlas poškozeného se zahájením řízení, popř. s dalším pokračováním v řízení dle § 7 odst. 7 a § 8 odst. 7 zákona o některých přestupcích; tento institut (souhlas osoby přímo postižené spácháním přestupku) je obdobou institutu návrhových přestupků. Ani v předmětné věci tak žalobce nemá subjektivní právo na „shledání viny“ u obviněné z přestupku.

8. Krajský soud dále konstatuje, že neexistuje subjektivní právo na to, aby bylo vedeno trestní řízení proti jiné osobě. Tím spíše (argument *a maiori ad minus*) není dáno ani žádné ústavně zaručené základní právo na to, aby bylo vedeno proti jiné osobě přestupkové řízení (srov. též usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 1. 2019, sp. zn. I. ÚS 4145/18). Soud si je vědom judikatury Ústavního soudu, která přiznává osobě poškozené trestným činem tzv. právo na účinné vyšetřování (srov. např. nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1565/14, II. ÚS 3436/14, I. ÚS 1042/15, II. ÚS 3626/13 a I. ÚS 860/15), ale pouze výjimečně u závažných trestných činů (srov. též odkazované usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 4145/18). Právo na účinné vyšetřování není v judikatuře Ústavního soudu chápáno jako absolutní právo na vyšetření všech soukromých, újmu na právech způsobujících záležitostí, nýbrž má, zejména z hlediska jeho efektivnosti, finanční náročnosti a přiměřenosti ochrany zájmů třetích osob, subsidiární povahu ve vztahu k ostatním způsobům ochrany individuálních zájmů (srov. též usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. III. ÚS 1393/19). V posuzovaném případě ovšem šlo o žalobcem tvrzený přestupek, jehož společenskou škodlivost soud nikterak nebagatelizuje, na druhou stranu však mělo jít o jednání typově mnohem méně závažné a společensky škodlivé než v případě závažných trestných činů, jichž se dotýká judikatura Ústavního soudu týkající se tzv. práva na účinné vyšetřování. Napadeným rozhodnutím žalovaného pak nebylo dotčeno právo žalobce účinně se domáhat svých případných nároků vůči obviněné z přestupku cestou občanského soudního řízení.
9. Z uvedených důvodů soud uzavřel, že ve vztahu k výroku I. žalobou napadeného rozhodnutí u žalobce není dána aktivní žalobní legitimace. Proto soud žalobu proti výroku I. rozhodnutí žalovaného odmítl dle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou.
10. Ve vztahu k výrokům II. a III. napadeného rozhodnutí žalovaného je dána aktivní žalobní legitimace žalobce, existuje zde však jiný důvod pro odmítnutí žaloby v této části.
11. Jak plyne z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017-31, publ. pod č. 3733/2018 Sb. NSS, žalobce je povinen ve lhůtě pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu uplatnit alespoň jeden žalobní bod tak, aby jeho žaloba byla projednatelná (§ 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.). V opačném případě soud žalobu odmítne podle § 37 odst. 5 s. ř. s.
12. V předmětné věci žalobce vymezoval žalobní body toliko ve vztahu k výroku I. napadeného rozhodnutí, tj. brojil proti rozhodnutí žalovaného o zastavení přestupkového řízení vedeného proti obviněné z přestupku. Žalobce však neuplatnil žádný žalobní bod ve vztahu k výrokům II. a III. rozhodnutí žalovaného, kterými mu nebyl přiznán nárok na náhradu škody a s uplatněným nárokem byl odkázán na občanskoprávní řízení u soudu (výrok II.) a návrhu na náhradu účelně vynaložených nákladů v řízení nebylo vyhověno a tato mu nebyla přiznána (výrok III.). Na tomto závěru nic nemění ani námitka žalobce o tom, že obecná občanskoprávní promlčecí lhůta pro uplatnění nároku u soudu je pouze jednorozhodčí (na základě toho žalobce dovodil, že žalovaný nejen nezjistil řádně skutkový stav věci, ale navíc dospěl k nesprávným právním závěrům), jakož ani tvrzení, že žalobce byl postupem žalovaného zkrácen na právech, která mu náleží, tj. práva na náhradu škody – žalobce i touto argumentací fakticky brojil primárně proti výroku I. napadeného rozhodnutí, kterým bylo zastaveno řízení proti obviněné z přestupku, a proti žalovaným uplatněné zásadě *in dubio pro reo*.
13. Žalobou napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 14. 1. 2020. Dvoutříměsíční lhůta pro podání žaloby ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. (po posunu na nejbližší následující pracovní den dle §

40 odst. 3 s. ř. s.) uplynula v pondělí 16. 3. 2020. Teprve tohoto dne (navíc až po skončení pracovní doby soudu v 15:50 hodin) podal žalobce soudu prostřednictvím právního zástupce (datovou schránkou) svoji žalobu. Jak plyne ze shora odkazovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Azs 66/2017-31, publ. pod č. 3733/2018 Sb. NSS, žalobce si musí být vědom, že podává-li na konci lhůty pro podání žaloby žalobu bez tak podstatné náležitosti, jako jsou žalobní body, nemá automatickou garanci, že soud jej k odstranění této vady vyzve. Soud je povinen vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů, je-li ještě se zřetelem na konkrétní situaci pravděpodobné, že žalobce bude s to žalobu včas, tedy ve lhůtě pro podání žaloby, doplnit. Žalobce v daném případě podal žalobu na samém konci lhůty pro podání žaloby, tedy v době, kdy již nebylo reálně v silách soudu vyzvat jej k doplnění žaloby, a to tak, aby žalobce nejpozději do posledního okamžiku dne 16. 3. 2020 vymezil žalobní body směřující proti výroku II. a III. napadeného rozhodnutí.

14. Žalobce uplatnil žalobní body pouze co do výroku I. napadeného rozhodnutí a jeho veškerá argumentace se odvíjela od tvrzené nezákonnosti tohoto výroku rozhodnutí. Žaloba proti výroku I. napadeného rozhodnutí však byla podána osobou neoprávněnou, a tudíž byla odmítnuta dle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Ve vztahu k výrokům II. a III. napadeného rozhodnutí žalobce ve lhůtě pro podání žaloby nevymezil žádný žalobní bod. Jelikož žaloba byla doručena soudu jen těsně před uplynutím lhůty pro podání žaloby, soud již nebyl povinen žalobce vyzývat k odstranění vad žaloby ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. („Předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.“). Nemá-li soud s ohledem na okolnosti případu povinnost vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů, marným uplynutím lhůty pro podání žaloby se stává vada žaloby spočívající v absenci žalobního bodu neodstranitelnou a soud bez dalšího žalobu odmítne. Musí tak učinit podle § 37 odst. 5 s. ř. s., který je samostatným důvodem pro odmítnutí žaloby z důvodu neodstranění vad podání, byť s ohledem na okolnosti případu nebyla vůbec vydána výzva k odstranění vad žaloby (srov. shora citované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Azs 66/2017-31, publ. pod č. 3733/2018 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2019, č. j. 5 Afs 366/2018-32, bod [20]).
15. Z uvedených důvodů soud v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl žalobu žalobce proti výrokům II. a III. napadeného rozhodnutí žalovaného. Soud na okraj podotýká, že i kdyby žalobu proti výrokům II. a III. rozhodnutí žalovaného věcně projednal, tato by nemohla být úspěšná, neboť přiznat náhradu škody poškozenému a náhradu v řízení účelně vynaložených nákladů vůči obviněné z přestupku by bylo možno pouze v případě, že by ke škodě došlo v důsledku spáchání přestupku (srov. § 89 odst. 2 a § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky). Žalovaný však v daném případě dospěl k závěru, že obviněná z přestupku přestupek nespáchala, a proto řízení proti ní zastavil (žalobce není aktivně legitimován k podání žaloby proti takovému rozhodnutí, viz výše). Žalobci proto logicky nebylo možno přiznat náhradu škody ani v řízení účelně vynaložených nákladů vůči obviněné z přestupku. Z žaloby ostatně ani neplyne, že by (při nezměněném výroku o zastavení řízení proti obviněné z přestupku) žalovaný podle názoru žalobce nesprávně rozhodl o náhradě škody či o náhradě účelně vynaložených nákladů řízení – naopak, žalobce tvrzenou nesprávnost rozhodnutí o náhradě škody odvozuje toliko od jím namítané nezákonnosti výroku I. napadeného rozhodnutí týkajícího se viny obviněné z přestupku, kterou však soudu ze shora vyslovených důvodů nepřísluší přezkoumávat.
16. Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s., kde je stanoveno, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Pardubice 17. dubna 2020

JUDr. Petra Venclová, Ph.D. v.r.
samosoudkyně